

Vai trò của giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho sinh viên ngành Chính trị học Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

*Hoàng Thúc Lâm**; *Mạc Văn Nam***

**PGS. TS. Trưởng bộ môn LLCT, Trường Đại học Thủ đô Hà Nội*

***ThS. Trường Đại học Hàng hải*

Received: 6/2/2023; Accepted: 10/2/2023; Published: 20/2/2023

Abstract: *Ethical education for students majoring in Political Science, Hanoi Capital University is now an important and necessary job to improve the quality of student training, to meet the requirements of students' job position and output standards as well as professional standards. Vocational ethics education needs to be placed on a par with scientific knowledge education, helping students to well develop both professional capacity, ethical qualities, and vocational skills.*

Keywords: *Professional ethics education, students, Political science major, Hanoi Capital University.*

1. Mở đầu

Đạo đức là một trong những mặt vô cùng quan trọng của nhân cách con người. Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đặc biệt tới yếu tố đức, tài trong giáo dục con người. Người khẳng định: Người có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó. Vì thế, trong giáo dục và đào tạo chúng ta luôn đặt đức và tài song hành với nhau; không được quá đề cao đào tạo tri thức khoa học, xem thường giáo dục, rèn luyện đạo đức cho người học. Mục tiêu đào tạo SV ngành Chính trị học - Trường Đại học Thủ đô Hà Nội là tạo ra những tri thức có hiểu biết sâu sắc về tri thức khoa học liên quan đến hệ tư tưởng, giai cấp, nhà nước, bảo vệ tư tưởng chính trị và chế độ xã hội. Đồng thời, họ đảm nhận công tác liên quan đến lợi ích giai cấp, vấn đề nhà nước; bảo vệ lợi ích của nhân dân lao động và chế độ xã hội chủ nghĩa. Vì thế, việc giáo dục ý thức nghề nghiệp cho sinh viên ngành Chính trị học có ý nghĩa vô cùng quan trọng và cần thiết nhằm nâng cao trách nhiệm bảo vệ chế độ XHCN, bảo vệ lợi ích của Tổ quốc và nhân dân; đấu tranh chống lại các quan điểm sai trái thù địch trong và ngoài nước đối với sự nghiệp cách mạng hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đạo đức nghề nghiệp và chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp cần giáo dục cho SV ngành Chính trị học, trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Đạo đức: “1) là những quy chuẩn, nguyên tắc được dư luận xã hội thừa nhận; quy định hành vi, quan hệ của con người đối với nhau và đối với xã hội. 2) những phẩm chất tốt đẹp của con người do tu dưỡng theo những tiêu chuẩn nhất định mà có”¹.

Từ cách hiểu đó, bài viết khẳng định: đạo đức là một trong những hình thái ý thức - xã hội phản ánh những nguyên tắc, quy tắc, chuẩn mực do cộng đồng đặt ra nhằm điều chỉnh, đánh giá hành vi của cá nhân trong quan hệ với người khác và với cộng đồng, được điều chỉnh bởi dư luận xã hội.

Trong mỗi môi trường sống, học tập lao động của cộng đồng người đều hình thành nên các chuẩn mực đạo đức để hướng đến cái thiện, đấu tranh phê phán và loại trừ cái ác. Những chuẩn mực đạo đức được cụ thể hóa trong các phạm trù lễ sống, hạnh phúc, nghĩa vụ, lương tâm, thiện được thể hiện ở nhận thức đạo đức và hành vi đạo đức của cá nhân đối với cá nhân và cộng đồng trong quan hệ qua lại với nhau.

Đạo đức nghề nghiệp là toàn bộ những chuẩn mực, giá trị đạo đức liên quan đến nghề nghiệp nhất định nhằm điều chỉnh hành vi cá nhân theo mục tiêu nhất định. Trong xã hội có bao nhiêu nghề thì cần phải xây dựng bấy nhiêu các chuẩn mực đạo đức. Chẳng hạn đạo đức kinh doanh; đạo đức người thầy; đạo đức quân nhân; đạo đức người thầy thuốc...

Giáo dục đạo đức nghề là quá trình tác động biện chứng giữa chủ thể, nội dung, phương pháp, mục tiêu và các chuẩn mực đạo đức hướng tới đối tượng giáo dục nhằm chuyển hóa đạo đức nghề nghiệp xã hội thành văn hóa đạo đức cá nhân để đáp ứng yêu cầu nghề nghiệp mà xã hội mong đợi.

2.2. Nội dung giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho SV ngành Chính trị học, trường Đại học Thủ đô Hà Nội

2.2.1. Đặc điểm SV ngành Chính trị học, trường Đại học Thủ đô Hà Nội

SV ngành Chính trị học, Trường Đại học Thủ đô Hà Nội giống những SV ngành khác đều có tuổi trẻ

¹ Từ điển Tiếng Việt thông dụng dành cho học sinh, Nxb Hồng Đức, 2016

năng động, thông minh, sáng tạo; có ý thức lập thân, lập nghiệp. Tuy nhiên, SV ngành Chính trị học có đặc điểm riêng do tính chất nghề nghiệp quy định; học tập, rèn luyện nghiên cứu trở thành những cán bộ có chuyên môn liên quan đến vấn đề đảng phái, nhà nước và chế độ XHCN... Sau khi tốt nghiệp SV ngành Chính trị học có năng lực làm việc tại các cơ quan Đảng, chính quyền nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội. Tính chất công việc và vị trí việc làm đã góp phần hình thành những phẩm chất đạo đức nghề nghiệp cho SV để đáp ứng vị trí việc làm sau khi tốt nghiệp.

2.2.2. Những chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp cần giáo dục cho SV ngành Chính trị học, trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Qua phân tích đặc thù SV ngành Chính trị học cho thấy, những chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp được xây dựng từ những nét đặc thù của nghề nghiệp sau khi SV tốt nghiệp. Những chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp của SV chuyên ngành Chính trị học gắn với những chuẩn mực đạo đức công vụ như:

Thứ nhất, giáo dục các chuẩn mực truyền thống của xã hội: yêu nước, đoàn kết, vị tha, nhân ái, nhân nghĩa.

Thứ hai, giáo dục các chuẩn mực đạo đức cách mạng: cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư.

Thứ ba, các chuẩn mực của đạo đức công vụ: trung thành với nhà nước, chế độ xã hội; chấp hành hiến pháp và pháp luật; trung thực, công bằng, minh bạch, không vụ lợi; tận tụy phục vụ nhân dân; giáo dục chuẩn mực quan hệ với đồng nghiệp...

2.3. Vai trò giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho SV ngành Chính trị học, trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Thứ nhất, đạo đức nghề nghiệp giúp SV hoàn thiện bản thân đáp ứng yêu cầu nghề nghiệp sau khi tốt nghiệp

Được giáo dục các chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp sẽ giúp SV nắm vững và nâng cao nhận thức về các chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp để điều chỉnh và hoàn thiện bản thân sau khi tốt nghiệp. Việc giáo dục các chuẩn mực trong quan hệ với đồng nghiệp, quan hệ với nhân dân, lòng trung thành với Đảng, ý thức chấp hành pháp luật nhà nước sẽ giúp SV có trách nhiệm với bản thân và với xã hội; đồng thời nỗ lực vươn lên để hoàn thiện bản thân đáp ứng các yêu cầu, tiêu chí nghề nghiệp đặt ra. Việc trang bị những chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp sẽ góp phần định hướng sinh viên nắm vững được các chuẩn mực nghề, đặc biệt là chuẩn mực liên quan đến lối sống, hành vi, ứng xử của người làm công tác liên quan

đến chính trị với đồng nghiệp, Tổ quốc và nhân dân theo đúng nguyên tắc và quy định của nghề đặt ra... Thông qua quá trình giáo dục đạo đức nghề, sinh viên sẽ chuyển hóa những chuẩn mực đạo đức xã hội, đạo đức nghề thành tri thức đạo đức của bản thân, đáp ứng được yêu cầu nghề nghiệp đặt ra.

Thứ hai, đạo đức nghề giúp cho sinh viên nâng cao nhận thức và thực hiện nghĩa vụ của bản thân, có trách nhiệm hơn trong công việc

Giáo dục đạo đức nghề không chỉ nâng cao nhận thức đạo đức mà còn giúp sinh viên chuyển hóa thành hành vi đạo đức trong cuộc sống và trong công việc. Trước hết để hoàn thành nhiệm vụ của mình, sinh viên phải nỗ lực học tập, có chuyên môn tốt để có khả năng nhận diện và đánh giá những vấn đề phức tạp liên quan đến Đảng và Nhà nước; có ý thức đấu tranh chống lại những quan điểm sai trái thù địch chống phá cách mạng nhằm bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ chính trị. Được giáo dục đạo đức nghề như: cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư, sinh viên sẽ có lập trường tư tưởng, bản lĩnh chính trị vững vàng, kiên định với chiến lược cách mạng mà Đảng, Bác Hồ đã chọn. Bên cạnh đó, việc nắm vững và chấp hành pháp luật, kỷ luật của đơn vị cũng là biểu hiện của hành vi đạo đức nghề đối với những vị trí việc làm sau khi tốt nghiệp của sinh viên ngành Chính trị học.

Được giáo dục đạo đức nghề, giúp SV nhận thức tốt hơn về nghĩa vụ của bản thân trong xây dựng tập thể đoàn kết, vì cái chung; qua đó, góp phần quan trọng vào việc xây dựng Đảng, chính quyền, đoàn thể vững mạnh hơn.

Thứ ba, đạo đức nghề giúp cho SV nâng cao ý thức bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội

Khác với SV các ngành khoa học tự nhiên và khoa học xã hội nhân văn của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội, SV ngành Chính trị học có nghĩa vụ, trách nhiệm tham mưu cho Đảng, Nhà nước trong hoạch định chính sách và tuyên truyền giáo dục chủ trương, đường lối tới người học và nhân dân trong quá trình thực thi nhiệm vụ công vụ. Vì thế, SV phải có sự nhạy cảm về chính trị, có năng lực nhận diện, phát hiện, phê phán những quan điểm sai trái, thù địch chống phá Đảng, Nhà nước, ngăn chặn và xóa bỏ, làm thất bại những âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù, góp phần quan trọng vào bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa.

Thứ tư, đạo đức nghề giúp cho SV khắc phục những sai lầm trong công việc sau này

Nắm vững, hiểu sâu sắc tri thức đạo đức nghề và thực hiện nghĩa vụ đạo đức nghề, SV sẽ có ý thức trách nhiệm hơn khi thi hành nhiệm vụ sau khi tốt nghiệp. Tri thức đạo đức nghề đó sẽ giúp SV nhận

thức đúng được việc gì phải làm, không được làm, nên làm và việc không được làm, để từ đó giúp các em có hành trang quan trọng bước vào nghề tự tin, vững vàng và trách nhiệm hơn. Tri thức đạo đức nghề sẽ khắc phục những tiêu cực trong công việc như bè phái, tiêu cực, hách dịch, tham ô, tham nhũng, cửa quyền, gây phiền hà, khó khăn khi thực thi công vụ.

Tri thức đạo đức nghề sẽ giúp SV có trách nhiệm hơn với nghề, tích cực học tập, tu dưỡng rèn luyện có chuyên môn vững vàng, đáp ứng yêu cầu vị trí việc làm; không gây bè, kéo cách, lợi ích nhóm, mất đoàn kết; không bỏ bê, đùn đẩy công việc; không thoái thác trách nhiệm...

3. Kết luận

Qua phân tích ở trên có thể khẳng định rằng, giáo dục đạo đức nghề nghiệp cho SV ngành Chính trị học, trường Đại học Thủ đô Hà Nội hiện nay là việc làm quan trọng, cần thiết nhằm nâng cao chất lượng đào tạo SV đáp ứng tốt yêu cầu, vị trí việc làm và chuẩn đầu ra cũng như chuẩn nghề nghiệp. Giáo dục đạo đức nghề cần phải được đặt ngang hàng với giáo

dục tri thức khoa học, giúp cho SV được phát triển tốt cả năng lực chuyên môn, phẩm chất đạo đức, kỹ năng nghề. Để nâng cao chất lượng giáo dục đạo đức nghề cho sinh viên ngành Chính trị học cần phải chú ý đến nâng cao chất lượng chủ thể giáo dục; đổi mới và cập nhật nội dung giáo dục; phương pháp giáo dục và mục tiêu giáo dục phù hợp với đối tượng học. Bản thân sinh viên ngành Chính trị học cần phải nâng cao trách nhiệm tự ý thức, trách nhiệm trong rèn luyện đạo đức nghề đáp ứng vị trí việc làm sau khi tốt nghiệp.

Tài liệu tham khảo

1. Trần Đăng Sinh, Nguyễn Thị Thọ, (2007), *Giáo trình Đạo đức học*, Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.
2. Phạm Lê Liên, (2016), *Từ điển Tiếng Việt thông dụng dành cho học sinh*, Nxb Hồng Đức.
3. Nguyễn Thị Thọ, *Đạo đức và giáo dục đạo đức nghề cho sinh viên sư phạm*.
4. Trần Hậu Kiên, Đoàn Đức Hiếu (2004), *Một số phạm trù đạo đức học và giáo dục đạo đức cho sinh viên*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

Nâng cao kỹ năng nói tiếng Anh..... (tiếp theo trang 63)

2.4.3. Ảnh hưởng của chương trình bản tin lên kết quả thi NÓI cuối kì

Điểm Trung Bình	Bài thi nói 1	Bài thi nói 2	Bài thi nói 3	Bài cuối kì
Lớp B2.1	6.2/10	7.1/10	7.9/10	8.0/10
Lớp B2.2	6.5/10	7.4/10	8.0/10	8.2/10

Sau khi phân tích điểm thi nói của 2 lớp được tiến hành khảo sát, người làm khảo sát nhận thấy điểm thi nói của HS tiến bộ rất nhiều. Bài thi nói số 1 được thực hiện đầu kì khi SV chưa tham gia chương trình bản tin. Bài thi nói số 2, 3 được diễn ra vào Tuần 6 và tuần 10 khi SV đã tham dự 2/3 chương trình bản tin. Kết quả đã thấy sự tiến bộ rõ rệt (tăng xấp xỉ 1,5 điểm các lớp).

2.5. Đề xuất

2.5.1. Giảng viên

GV nên có sự khảo sát về các chủ đề SV quan tâm và yêu thích từ đầu khóa học để tạo nên khung những chủ điểm phù hợp với nội dung chương trình và nhu cầu học tập của SV từ đó tạo hứng thú.

GV nên theo sát trong quá trình SV thực hiện bản tin. Từ khâu góp ý lên ý tưởng đến thực hiện trên lớp và tiến hành thảo luận. Ngoài việc phát triển kỹ năng trình bày ý tưởng của người học, chương trình bản tin còn hướng đến phát triển tư duy biện chứng, suy nghĩ thấu đáo của người học. Vì vậy, GV nên có

những đóng góp, dẫn dắt phù hợp để mỗi buổi thảo luận thực sự ý nghĩa. Đặc biệt, GV nên có những gợi ý về các nguồn tin tức đáng tin cậy để HS được tiếp cận với thông tin chính thống.

2.5.2. Người học

Bản thân mỗi người học trong quá trình thực hiện bản tin nên chủ động tiếp cận với nguồn tin chính thống do GV gợi ý. Tuy nhiên cũng nên có những sự sáng tạo về mặt hình thức để mỗi bản tin không chỉ là truyền thông tin nhằm chán mà phải thu hút được người nghe, người xem. Các phần từ vựng nên được tìm hiểu kỹ càng và chuẩn bị các danh sách từ để tạo nên sự phong phú về mặt từ vựng chuyên sâu.

Ngoài ra, khi thảo luận nên có cái nhìn tổng quan, đa chiều tránh chủ quan, 1 chiều từ phía người nói. Mỗi bản tin người dẫn chương trình nên chú trọng đến sự phát âm của bản thân tránh nhầm lẫn cho người nghe.

Tài liệu tham khảo

1. Bankole, O. M., & Babalola, S. O. (2011). Use of Newspapers by Students of Olabisi Onabanjo University, Ago-Iwoye, Ogun State, Nigeria.
2. Nagasampige, K., & Nagasampige, M. (2016). Effectiveness of newspaper in education (NIE) program on the student performance. *Educational Quest: An International Journal of Education and Applied Social Sciences*, 7(1), 23.